

Patientsäkerhetsberättelse

för Tierps kommuns grundskola, gymnasieskola, anpassad grund- och gymnasieskola

År 2023

Inledning

Enligt patientsäkerhetslagen ska en patientsäkerhetsberättelse upprättas för vårdgivaren årligen. Här sammanfattas elevhälsans patientsäkerhetsarbete som bedrivits under 2023.

Patientsäkerhetsberättelsen avslutas med mål för 2024 för all hälso- och sjukvård inom elevhälsan samt det som är specifikt för varje yrkesgrupp. Patientsäkerhetsarbetet är en del av kvalitetsarbetet och kvaliteten är en del av patientsäkerheten. Tillsammans med ett systematiskt förebyggande arbete med riskanalyser, avvikelser och egenkontroller kan vårdgivaren och ledningsfunktioner få en bra överblick över verksamheten.

Ledningssystemet för den hälso- och sjukvård som bedrivs inom elevhälsan i Tierps kommun är ett av de styrande dokument som vårdgivaren har för att planera, leda, kontrollera, följa upp, utvärdera och förbättra verksamheten.

I Tierps kommun fanns under 2023, 2458 elever i grundskolan, 35 i anpassad grundskola, 20 i anpassad gymnasieskola och 432 elever på gymnasieskolan.¹

Alla elever erbjuds hälsobesök och vaccinationer vid givna tillfällen utifrån Tierps kommuns program för elevhälsans medicinska insatser. Programmet är en fortsättning på den hälsovård som bedrivs inom barnhälsovården och syftar till att identifiera oupptäckta funktionssvårigheter, sjukdomar och andra hälsoproblem som kan utgöra ett hinder för inläring. Ett annat syfte är att arbeta hälsofrämjande och förebyggande genom att identifiera risk- och skyddsfaktorer. Ett exempel är hälsobesöken där ett hälsosamtal ingår. Hälsosamtalet kan ge möjlighet att upptäcka om elever har svårigheter på andra sätt eller oroar sig för något.

Definitioner av de viktigaste begreppen som används i denna patientsäkerhetsberättelse:

Elevhälsa som den beskrivs i skollagen ska innefatta kurator, psykolog, skolsköterska, skolläkare och personal med specialpedagogisk kompetens. Elevhälsan leds av rektor.

Hälso- och sjukvård inom elevhälsan: Begreppet används när det gäller att definiera när legitimerad hälso- och sjukvårdspersonal utför arbetsuppgifter som kan räknas som hälso- och sjukvård, det vill säga åtgärder för att främja, förebygga, utreda, behandla sjukdomar och skador. Elevhälsan har inte ett behandlande uppdrag. Inom Utbildning Tierp finns skolsköterskor, skolläkare och psykologer.

¹Inrapporterat till SCB 20231015

Elevhälsans medicinska insats, EMI, består av skolsköterskor och skolläkare och är en egen verksamhetsgren enligt offentlighets- och sekretesslagen (2009:400).

Skolsköterskor och skolläkare är legitimerade yrkesutövare utifrån patientsäkerhetslagen (2010:659).

Elevhälsans psykologiska insats, EPI består av psykologer. Psykologer är legitimerade yrkesutövare utifrån patientsäkerhetslagen (2010:659).

MLA medicinskt ledningsansvarig skolsköterska, MLA, planerar och leder tillsammans med verksamhetschef, verksamhets- och kompetensutveckling inom EMI och har ett samordnat ansvar för kvalitetssystem och introduktion av nyanställda skolsköterskor.

PLA psykologiskt ledningsansvarig skolpsykolog, PLA, planerar och leder tillsammans med verksamhetschef, verksamhets- och kompetensutveckling inom den psykologiska insatsen och har ett samordnat ansvar för kvalitetssystem och introduktion av nyanställda psykologer.

PTP-psykolog, Praktisk Tjänstgöring för Psykologer, är ett obligatoriskt steg mot att bli legitimerad psykolog.

Källa:

Socialstyrelsen "Nationell handlingsplan för ökad patientsäkerhet i hälso- och sjukvården 2020–2024"

Innehåll

SAMMANFATTNING	6
GRUNDLÄGGANDE FÖRUTSÄTTNINGAR FÖR SÄKER VÅRD	8
Engagerad ledning och tydlig styrning	8
Övergripande mål och strategier	8
Organisation och ansvar	8
Samverkan för att förebygga vårdskador	9
Informationssäkerhet	9
En god säkerhetskultur	9
Adekvat kunskap och kompetens	10
Patienten som medskapare	10
AGERA FÖR SÄKER VÅRD	12
Öka kunskap om inträffade vårdskador	13
Tillförlitliga och säkra system och processer	13
Säker vård här och nu	14
Riskhantering	14
Stärka analys, lärande och utveckling	14
Avvikelse	14
Klagomål och synpunkter	15
Öka riskmedvetenhet och beredskap	15
MÅL, STRATEGIER OCH UTMANINGAR FÖR KOMMANDE ÅR	16

SAMMANFATTNING

De mål och strategier som tagits fram för patientsäkerhetsarbetet 2024 bygger på det kvalitetsarbete som skett under 2023. Målen har formulerats med utgångspunkt i de händelser, avvikelser och behov som identifierats i verksamheten, samt utifrån de egenkontroller som utförts. Förutsättningen för patientsäkerhetsarbetet är att all hälso- och sjukvårdspersonal är involverad och aktiv i att rapportera risker, händelser/avvikelser och klagomål/synpunkter.

I patientsäkerhetsberättelse 2023 identifierades mål under följande rubriker

organisatoriska mål, kvalitetsmål, digitala mål samt **mål kopplade till kompetensutveckling**. Till målen har ett antal strategier/aktiviteter tagits fram.

Organisatoriska mål Under läsåret 2022/2023 har elevhälsan haft fokus på förebyggande och hälsofrämjande arbete. Varje skolområde i grundskolan har fått förstärkning med en kurator riktad mot de yngre åldrarna och med ett uppdrag att arbeta med förebyggande och främjande arbete i nära samarbete med socialtjänsten vilket har fallit väl ut. Speciallärare och specialpedagoger har under läsåret deltagit i en utbildningsinsats "Förebyggande och främjande specialpedagogiskt arbete" i forskar-lärarsamverkan med Uppsala universitet. Kommunen har också deltagit i två forskningsprojekt IBIS och PAX. Båda programmen har fokus på att uppnå struktur och arbetsro i klassrummet och att skapa goda relationer. Några från elevhälsans personal är instruktörer i programmen. Studien är flerårig och det är för tidigt att uttala sig om resultatet men det som hittills framkommit bådär gott.

På ett par av kommunens skolor används den "mentala tallriksmodellen", som syftar till att eleverna får kunskap om hjärnans grundläggande behov.

Ökad skolnärvaro var ett av målen och skolnärvaro är en nyckelfaktor för såväl kunskapsutveckling som elevhälsoarbetet. Alla skolor har haft ett ökat fokus på skolnärvaro och arbetar aktivt med planen för ökad skolnärvaro. I maj träffades hela elevhälsan i en workshop för att se hur vi ska arbeta för en ökad skolnärvaro och då med syftet att "fler elever ska vara mer i skolan". Begrepp som, "stanna hemma lite grann elever", närvarokultur, närvarolyft och närvarointresse diskuterades. Tidig kontakt med vårdnadshavare identifierades som en framgångsfaktor. Elevhälsoteamets insatser har spelat stor roll.

Under året har enkla robotar som möjliggör närvaro på distans använts på flera skolor, de riktar sig till elever med långvarig frånvaro.

Kvalitetsmål som är identifierade är att Tierps kommun har en elevhälsa med hög kvalitet på hälso- och sjukvårdsinsatser; vilket säkerställs genom regelbundna

professionsträffar utifrån fastställd dagordning, egenkontroller, årliga verksamhetsbesök, en god och kvalitetssäkrad journaldokumentation och uppdaterat testmaterial.

Utifrån ett patientsäkerhetsperspektiv har verksamhetsbesök utförts på skolsköterskemottagningarna och psykologmottagningar. Workshops med kollegial granskning av journalföring vid hälsosamtal, vaccination och utredning har genomförts.

Vidare har **digitala mål** identifierats i form av en god säkerhetskultur. Journalsystemet Prorenata ger oss möjlighet att hantera avvikelser och logguppföljningar digitalt i vilket ökar säkerheten. Rutinen för användandet av digitala avvikelser behöver dock fortsätta implementeras det gäller också implementeringen av säker e-postanvändning och att boka säkra videomöten i Prorenata.

Mål kopplade till kompetensutveckling var att journalförande professioner respektive övriga användare är förtrogna i användandet av nytt journalsystem. Vi ser att det behövs mer utbildning för de som använder systemet mer sällan. Det är också angeläget att få till nätverk för journalförande professioner, när det gäller skolledare har vi fått igång samverkan mellan Östhammar, Heby i användandet av Prorenata.

Vi planerade deltagande i nationella kompetensutvecklingsdagar för skolsköterskor och skolpsykologer. Två psykologer avslutade sina tjänster under sommaren varför det endast en psykolog deltog på Psifosdagarna. Alla skolsköterskor och verksamhetschef deltog på skolsköterskekonferensen.

I en omställningsprocess mot effektiv och nära vård 2030 har en kartläggning genomförts utifrån en helhetssyn på psykisk hälsa hos barn och unga i Tierp-Älvkarleby under vårterminen 2022. Syftet var att öka kunskapen om vad unga behöver för psykisk hälsa, genom att inkludera barn och unga i beslutsprocesser och satsningar framåt.

Kartläggningen genomfördes i nära samarbete med föreningen Tilia, en ideell organisation som arbetar rikstäckande för alla ungas psykiska hälsa. Resultatet utgår från tre workshops med barn och unga i tre olika skolor i de båda kommunerna, från årskurs 7 till tredje året på gymnasiet. De ungas önskemål och synpunkter har sammanställts i en rapport. I rapporten framkommer en mängd olika förslag på vad som ungdomar önskar och däribland "kunskap om psykisk hälsa och hur en tar hand om den, exempelvis hur en kan hantera stress och prestationsångest".

Under året har diskussioner förts inom EMI och EPI om vikten av psykoedukation. Den mentala tallriksmodellen har presenterats på ett antal skolor och kommer att fortsätta.

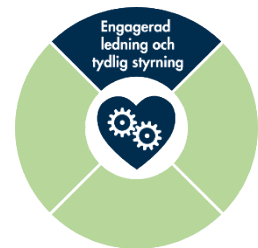
GRUNDLÄGGANDE FÖRUTSÄTTNINGAR FÖR SÄKER VÅRD

Nedan beskrivs mål och strategier, organisation och struktur för arbetet med att minska antalet vårdskador.

För att kunna nå den nationella visionen ”God och säker vård – överallt och alltid” och det nationella målet ”ingen patient ska behöva drabbas av vårdskada”, har fyra grundläggande förutsättningar identifierats i den nationella handlingsplanen för ökad patientsäkerhet.

Engagerad ledning och tydlig styrning

En grundläggande förutsättning för en säker vård är en engagerad och kompetent ledning och tydlig styrning av hälso- och sjukvården på alla nivåer.

Övergripande mål och strategier

PSL 2010:659, 3 kap. 1 §, SOSFS 2011:9, 3 kap. 1-3 §

Målet för patientsäkerhetsarbetet syftar till att kvalitetssäkra verksamheten så att rätt person gör rätt insatser på rätt tid för att undvika att någon drabbas av en vårdskada. Målet kan nås genom att personal med adekvat utbildning och erfarenhet, ges förutsättningar att arbeta med hälso- och främjande och förebyggande insatser för att erbjuda en likvärdig, god och säker vård till elev.

Organisation och ansvar

PSL 2010:659, 3 kap. 1 § och 9 §, SOSFS 2011:9, 7 kap. 2 § p 1

I elevhälsans medicinska insats i Tierp ingår 5,8 skolsköterskor. I elevhälsans psykologiska insats har under året funnits 3,4 skolpsykologer.

Skolläkare har rekryterats tillsammans med Knivsta, Heby och Östhammar. Knivsta har personalansvar och ett interkommunalt avtal har upprättats där Tierps kommun har tillgång till 20 % skolläkare.

Verksamhetschef, som är utsedd av vårdgivaren har det samlade ansvaret för verksamheten och ska säkerställa att patientens behov av trygghet, kontinuitet, samordning och säkerhet i vården tillgodoses.

Skolpsykologer organiseras centralt och har verksamhetschef som anställande chef. Skolsköterskorna är anställda på skolan med rektor som chef. Rektor ansvarar för arbetets övergripande innehåll, budget för kompetensutveckling, den psykiska och fysiska arbetsmiljön inklusive skolsköterskemottagningens utformning, utrustning och hygien medan verksamhetschef för EMI/EPI, ansvarar för att kvalitetssäkra innehållet i den medicinska verksamheten för att främja en god patientsäkerhet.

Skolsköterskan har en unik överblick i och med att hen träffar alla elever på skolan. Skolsköterskan erbjuder alla elever, på ett strukturerat sätt, individuella samtal, med fokus på hälsa, livsstil och skolsituation. I återkommande hälsosamtal och hälsoenkäter lyfts många viktiga frågor som kan, när de fångas på ett professionellt sätt, leda till framgång i elevens skolgång och framtid. Skolsköterskan behöver rätt förutsättningar för att kunna utforma dessa möten på ett optimalt sätt samt att hitta strategier tillsammans med de elever som behöver mer hjälp.

Det är angeläget att regelbundet analysera elevhälsans nyckeltal för att de ska ha möjlighet att kunna fokusera på det hälsofrämjande och förebyggande arbetet och för att undvika vårdskador. I Tierps kommun var nyckeltalen 2023, 507 elever/skolsköterska och 866 elever/skolpsykolog. Utifrån skolorganisationen blir antalet elever per skolsköterska ojämnt fördelat, på det största skolområdet är det 633 elever/skolsköterska och på det minsta 413 elever/skolsköterska. När det gäller fördelningen av elever per skolpsykolog är det också ojämnt fördelat. Under hösten har vi haft en legitimerad psykolog och två PTP-psykologer vilket har påverkat fördelningen av elever. Den som har flest, den legitimerade psykologen, har drygt 1200 elever, PTP-psykologerna har drygt 600 elever var.

Samverkan för att förebygga vårdskador

SOSFS 2011:9 4 kap. 6 § och 7 kap. 2 § p 3

Intern samverkan

Den samlade elevhälsan på skolan är ett viktigt forum för intern samverkan. Skolsköterskor och psykologer träffas regelbundet inom respektive profession.

EHT har samverkat med Kultur och Fritid kring aktiviteterna Dans för hälsa som är en insats för, flickor 13 - 18 år som syftar till att öka psykiskt välbefinnande genom att använda dansen som metod. Under hösten blev det ingen grupp på grund av för få intresserade.

Extern samverkan

Det finns en god samverkan med Region Uppsala, BUP, habiliteringen, Cosmos (asyl - och integrationshälsan), Vårdcentrum samt barnhälsovården är viktiga samarbetspartners. MLA-gruppen tillsammans med skolläkarna träffar läkare från barnspecialistmottagningen en gång per termin.

MLA och PLA har en länsamverkan med övriga kommuners MLA/samordnande skolsköterskor, och PLA/samordnande psykologer, de träffas två gånger per termin.

På samma sätt har verksamhetschefen samverkan med länets elevhälsochefer kring elevhälsans rutiner, arbetssätt och utbildningsinsatser. Nätverket träffas en gång per månad. Ungdomshälsan och deltar regelbundet digitalt på träffarna och även BUP har medverkat vid några tillfällen.

Genom samverkan mellan regionen och länets kommuner via HSVO finns en arbetsgrupp tillsatt kring rutiner för remisser angående NPF-problematik och hanteringen efter genomförd utredning.

Ungdomsmottagningen har under våren inbjudits att delta på professionsträffar med skolsköterskorna i EMI de har avböjt pga. låg bemanning.

Informationssäkerhet

HSLF-FS 2016:40, 7 kap. 1 §

Ett säkert digitalt journalsystem med anpassade funktioner är en förutsättning för att upprätthålla patientsäkerheten. Elevhälsans medicinska insatser hanterar känsliga uppgifter med hög säkerhetsklassning med krav på säker inloggning. Personuppgiftsansvarig på kommunen har fått information om vilka personuppgifter elevhälsan hanterar och att det görs på ett säkert sätt. Det nya journalsystemet Prorenata har framgångsrikt implementerats under året. Journalsystemet är användarvänligt och lättöverskådligt.

Loggkontroller görs enligt rutin i Prorenata.

En god säkerhetskultur

En grundläggande förutsättning för en säker vård är en god säkerhetskultur. Organisationen ger då förutsättningar för en kultur som främjar säkerhet.

Inom den medicinska och psykologiska insatsen i Tierps kommuns elevhälsa finns ett aktivt arbete med att identifiera och minimera risker och skador. Strävan är att det ska råda ett öppet arbetsklimat där personalen tryggt kan rapportera, diskutera och ställa frågor om säkerhet och att det finns ett förhållningssätt där man inte skuldbelägger varandra samt att det är en organisation där alla lär av negativa händelser som har inträffat. På varje kategoriträff diskuteras och analyseras inkomna avvikelser enligt rutin.

Adekvat kunskap och kompetens

En grundläggande förutsättning för en säker vård är att det finns tillräckligt med personal som har adekvat kompetens och goda förutsättningar för att utföra sitt arbete.

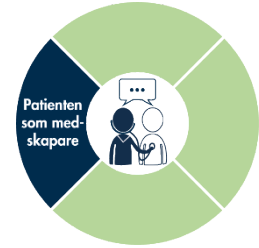
Skolsköterskor ska vara legitimerade sjuksköterskor med specialistutbildning inom barn- och ungdom, distriktsköterska eller skolsköterska. Skolläkare ska vara legitimerad läkare med specialistutbildning i allmänmedicin, pediatrik eller barn- och ungdomspsykiatri som bas och kan ha tilläggsspecialitet inom skolhälsovård. Skolpsykolog ska vara legitimerad. Legitimerad personal har ett eget ansvar att upprätthålla aktuell kunskap inom området. Skolsköterskorna deltar varje år i Riksföreningen för skolsköterskors kongress och psykologerna deltar i PSIFOS kompetensdagar för Psykologer i förskola och skola. Under 2023 deltog inte psykologerna på dessa dagar då stora förändringar i psykologgruppen uppstod, två psykologer slutade och två nya PTP psykologer anställdes.

I verksamheten finns totalt 5,8 skolsköterskor, varav 40 % MLA och alla utom en som anställdes under hösten har adekvat specialistsjuksköterskeutbildning. Den nyanställda skolsköterskan utbildar sig parallellt med arbete till specialistsjuksköterska. Under året har vi haft skolläkare 20 % .

Det finns sedan september 2023 tre, centralt anställda, psykologer i kommunen varav 10 % PLA. Av de tre psykologerna är en legitimerad, de andra två gör sin PTP tjänst i kommunen. Under våren 2023 gjorde även två psykologstudenter sin långa praktik på kommunens skolor. Under hösten anställdes dessutom en ny psykolog, hen tillträder sin tjänst 2024-01-08

Patienten som medskapare

En grundläggande förutsättning för en säker vård är patientens och de närståendes delaktighet. Vården blir säkrare om patienten är välinformerad, deltar aktivt i sin vård och ska så långt som möjligt utformas och genomföras i samråd med patienten. Att patienten bemöts med respekt skapar tillit och förtroende.

PSL 2010:659 3 kap. 4 §

All kontakt med elevhälsan är frivillig, men det är sällan någon väljer att avstå. I början av höstterminen erbjuder elevhälsan deltagande vid föräldramöten i de nya klasserna för att presentera sig och informera om verksamheten.

Till hälsobesöket i förskoleklass kallas eleven tillsammans med vårdnadshavarna för att etablera en personlig första kontakt med skolsköterskan. Det underlättar för ett fortsatt samarbete under hela skolgången. Hälsosamtal i övriga årskurser erbjuds till eleven själv med information till hemmet före och vid behov tas kontakt med hemmet efter besöket. Beroende på elevens ålder, mognad och önskemål tas hänsyn till vilken information som ska vidareförmedlas till vårdnadshavarna

När en ny elev börjar skickar skolan hem information om EMI och en blankett "Hälsouppgift" som vårdnadshavarna ska fylla i. Där ska de bland annat lämna information till EMI om deras barn har någon sjukdom, tar mediciner eller har allergi. Där finns även kontaktuppgifter till skolsköterskan.

Vårdnadshavarna behöver ge sitt medgivande inför journalrekvisition och vid utredning, både inom skolan eller om en remiss ska skickas. Inför vaccination ska båda vårdnadshavarna (där det finns) lämna sitt skriftliga medgivande. Om en vårdnadshavare motsätter sig vaccination kommer barnets inte att få sin vaccination. Detta kan omvärderas efter elevens önskemål utifrån en mognadsbedömning. Vanligast sker det i gymnasiet då de blir erbjudna att kompletteringsvaccinera sig.

Vid en medicinsk avvikelse som rör en specifik elev informeras vårdnadshavarna skyndsamt av skolsköterska, skolläkare och/eller verksamhetschef.

AGERA FÖR SÄKER VÅRD

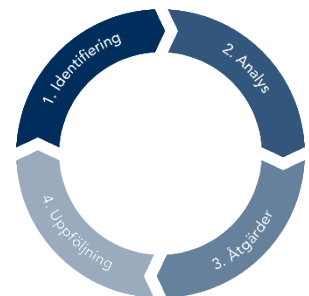
SOSFS 2011:9, 5 kap. 2 §, 7 §, 8 §, 7 kap. 2 § p 2, PSL 2010:659, 3 kap. 10 §

Vårdgivaren ska utöva egenkontroll, vilket ska göras med den frekvens och i den omfattning som krävs för att vårdgivaren ska kunna säkra verksamhetens kvalitet.

I Tierps kommun har det under 2023 funnits egenkontroll i form av verksamhetsbesök på skolsköterske- och psykologmottagningar, systematisk uppföljning av processer och rutiner på professionsträffar samt avvikelshantering. Medicinteknisk utrustning har kontrollerats av utomstående firma Nortech. Under 2023 har egenkontroll inom Tierps kommuns medicinska och psykologiska elevhälsa innefattat:

- Verksamhetsbesök på skolsköterske- respektive psykologmottagning, ska genomföras varje år av verksamhetschef och MLA/PLA utifrån upprättad checklista.
- Journalgranskning
- Loggkontroll
- Medicinteknisk service
- Uppdatering av testmateriel inom elevhälsans psykologiska insats (ABAS, och vissa testdelar i den digitala Testplattformen Q –global)

Ett fortlöpande förbättringsarbete, som bygger på lärande och utveckling, är en viktig grund för ett framgångsrikt patientsäkerhetsarbete. I arbetsprocessen för det systematiska kvalitets- och patientsäkerhetsarbetet används fyra steg:

Identifiering

Följande brister har identifierats:

- A. När det gäller bevakning av skolsköterskemottagning på Kyrkskolan var en skolsköterskemottagning inritad från början. En miss från projektledningen gjorde att utrymmet tvingades göras om till ett teknikutrymme och när det blev känt fanns inte tid att göra ytterligare ändringar.

Enligt lokalsamordnare skulle en ombyggnation av ett kapprum lösa situationen. Det är dock en omfattande process som kräver byggnadslov och hantering av befintliga avtal. Processen för ombyggnation är påbörjad och planeras att utföras under sommarlovet 2024.

- B. Psykologmottagning saknas på tre skolor. Psykologen delar rum med kurator på Centralskolan, på Bruksskolan sitter psykologen i samma rum som elevhälsoteamet och på Ol Anderssskolan har en kurator fått det rum som tidigare varit psykologmottagning.

Analys

- A. Verksamhetschef och medicinskt ledningsansvarig skolsköterska blev inte involverade när beslutet om att använda skolsköterskemottagningen till ett teknikrum togs. Detta har inneburit att det under en tid påverkat möjligheterna till att säkerställa skolsköterskemottagning utifrån hälso- och sjukvårdslagen och utifrån ett patientsäkerhetsperspektiv.
- B. Flera av våra skolor har problem med utrymme för elevhälsans olika professioner. Psykologer och skolsköterskor arbetar under hälso- och sjukvårdslagen, patientsäkerhetslagen med flera. De har också ett eget ansvar för att upprätthålla säkerhet och sekretess utifrån sin legitimation vilket försätter dem i ett dilemma när de blir tvungna att dela rum med annan profession. Att till exempel, föra ett telefonsamtal med vårdnadshavare blir problematiskt.

Att som psykolog inte ha tillgång till ett eget rum kräver noggrann planering och framförhållning inför och under det arbete som lyder under HSL t.ex. när kontakt ska tas med vårdnadshavare och elever.

Åtgärder

- A. Skolsköterskemottagningen på Kyrkskolan finns fortfarande inte färdigställd. Mottagning har fått ske i tillfälliga lokaler i den nybyggda förskolan. Rummet är tänkt som ett grupprum med många fönster och vatten får hämtas från en närliggande toalett. Verksamhetschef och skolsköterskorna har dock gjort bedömningen att mottagning av elever kan göras på ett patientsäkert sätt men det är en tillfällig lösning. Bevakning av färdigställande av skolsköterskemottagning fortsätter 2024.
- B. För att garantera patientsäkerheten har vi ordnat ett arbetsrum centralt på Möbeln från och med vårterminen 2024 för den psykolog som har ansvar för skolområde 4 och skolområde 1 (Bruksskolan/Mehede skola). Det rummet kan vid behov även nyttjas av psykolog på centralskolan och av en psykolog som kommer

tillbaka från föräldraledighet under våren. Verksamhetschef arbetar deltid och hens rum finns också att tillgå torsdagar och fredagar.

Uppföljning av åtgärd

- A. Bevakning av skolsköterskemottagningens utformande fortsätter 2024.
- B. Vi följer upp vilka konsekvenser det medför av central placering av psykolog.

Öka kunskap om inträffade vårdskador

SOSFS 2011:9 7 kap. 2 § sista stycket, HSLF-FS 2017:40 3 kap. 1 §, PSL 2010:659 3 kap. 3 §

Genom identifiering, utredning samt mätning av skador och vårdskador ökar kunskapen om vad som drabbar patienterna när resultatet av vården inte blivit det som avsetts. Kunskap om bakomliggande orsaker och konsekvenser för patienterna ger underlag för utformning av åtgärder och prioritering av insatser.

Tillförlitliga och säkra system och processer

Elevhälsans medicinska och psykologiska verksamhet kvalitetssäkras systematiskt utifrån ett ledningssystem. Det finns ett program för EMI, ett tydligt årshjul samt lokala rutiner som alla ska känna till och följa. När det gäller EPI ser vi över vad som kan ingå i ett årshjul för skolpsykologer.

Patientsäkerhetsarbetet sammanfattas varje kalenderår i patientsäkerhetsberättelsen som beskriver elevhälsans medicinska och psykologiska hälso- och sjukvårdsinsatser ur ett patientsäkerhetsperspektiv.

Patientsäkerhetsberättelsen redovisas för vårdgivaren, Kommunstyrelsens utskott Barn, utbildning och kultur.

Genom att inkludera systematiskt patientsäkerhetsarbete som en naturlig del av verksamhetsutvecklingen kan både de reaktiva och proaktiva perspektiven på patientsäkerhet bejakas. Genom att minska oönskade variationer stärks patientsäkerheten.

Säker vård här och nu

Hälso- och sjukvården präglas av ständiga interaktioner mellan människor, teknik och organisation. Förutsättningarna för säkerhet förändras snabbt och det är viktigt att agera på störningar i närtid.

Riskhantering

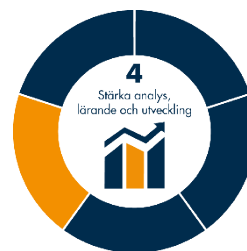
SOSFS 2011:9, 5 kap. 1 §, 7 kap. 2 § p 4

Verksamheten utvärderar fortlöpande om det finns risk för att händelser skulle kunna inträffa som kan medföra brister. Vid regelbundna yrkesträffar fångas eventuella risker upp. Ofta räcker det att tillsammans diskutera och hitta lösningar då EMI och EPI i Tierps kommun är en liten organisation. Ibland leder det till uppdatering i rutindokument eller framtagande av ny rutin.

Vid förändringar i verksamheten görs en risk- och händelseanalys för att säkerställa patientsäkerheten. Det som framkommit i avvikelserapporterna redovisas under rubriken resultat och analys.

Stärka analys, lärande och utveckling

Analys och lärande av erfarenheter är en del av det fortlöpande arbetet inom hälso- och sjukvården. När resultaten används för att förstå vad som bidrar till säkerhet, hållbarhet, önskvärd flexibilitet och goda resultat, kan verksamheten utvecklas så att kvaliteten och säkerheten ökar och risken för vårdskador minskar.

Avvikelser

PSL 2010:659, 6 kap. 4 §, SOSFS 2011:9 5 kap. 5 §, 7 kap. 2 § p 5

Under 2023 har 2 avvikelser rapporterats skriftligt till MLA, PLA och verksamhetschef. Samtliga avvikelser har registrerats och vid alla incidenter har anmälaren, MLA, PLA och verksamhetschef gjort en risk- och händelseanalys samt en bedömning om vad som ska göras för att förhindra upprepning av det inträffade.

Inkomna avvikelser-kategori (2)	Beskrivning	Åtgärd
	Annan mottagning vaccinerat med fel vaccin	VH informerad och eleven har fått den korrekta dosen. Kliniken är informerad och de har gjort en egen avvikelse.

	Epikris saknas på nyinflyttad elev från annan kommun	Skolans skolsköterska kontaktas och sammanfattning lämnas muntligt till vår skolsköterska.
--	--	--

De hälso- och sjukvårdsinsatser som utförs inom elevhälsan i Tierps kommun har utretts och följts upp enligt de rutiner som finns. Ingen inrapporterad avvikelse har lett till vårdskada eller bedömts som allvarlig.

I samband med yrkesträffar lyfts enligt rutin frågan om inträffade avvikelser. Syftet med det är att dela med sig av inträffade avvikelser för att öka patientsäkerhetsfokus och att skapa en lärandekultur.

Klagomål och synpunkter

SOSFS 2011:9, 5 kap. 3 §, 3 a § och 6 §, 7 kap. 2 § p 6

Man kan ju diskutera varför det inte inkommer fler klagomål och/eller synpunkter. En orsak kan vara att elever och vårdnadshavare i första hand vänder sig direkt till skolsköterska/ansvarig rektor och att ärendet hanteras enligt skolans rutiner.

Elever klagar ofta till skolsköterskorna och skolpsykologer att de inte finns på plats när de sökt dem. Dessa muntliga klagomål dokumenteras inte, elevhälsans uppdrag är främst hälsofrämjande och förebyggande och EMI och EPI fungerar inte som akutmottagningar. Elevhälsan behöver tydliggöra för både elever och personal hur uppdraget ser ut. Det är viktigt att årligen gå ut i verksamheten och informera om hur man kommer i kontakt med skolsköterska och skolpsykolog.

Öka riskmedvetenhet och beredskap

Verksamheten behöver ha beredskap för en hälso- och sjukvård som flexibelt kan anpassas till kortsiktigt eller långsiktigt förändrade förhållanden med bibehållen funktionalitet, även under oväntade förhållanden.

MÅL, STRATEGIER OCH UTMANINGAR FÖR KOMMANDE ÅR

Organisatoriska mål

Mål	Strategi
Elevhälsoarbetet är främst hälsofrämjande och förebyggande	<p>Deltagande i IBIS/PAX</p> <p>Mentala tallriksmodellen</p> <p>Ta fram ett kommunövergripande årshjul för hälsofrämjande och förebyggande elevhälsoarbete.</p> <p>Fortsätta arbetet med att tydliggöra psykologens förebyggande och främjande arbete i "elevhälsogången"</p> <p>Fortsätta tydliggöra psykologens arbete i utredning av behov av särskilt stöd på respektive skolområde</p>
Ökad skolnärvaro	<p>Psykoedukation – ta fram utbildningsmaterial på individ- grupp och organisationsnivå</p> <p>Aktualisera rutinen för ökad skolnärvaro i olika forum</p> <p>Fortsätta arbeta för tillgängliga lärmiljöer</p>

Kvalitetsmål

Mål	Strategi
<p>Elevhälsa med hög kvalitet på hälso- och sjukvårdsinsatser</p>	<p>Regelbundna ledningsmöten utifrån fastställd dagordning där MLA, PLA och verksamhetschef deltar</p> <p>Verksamhetsbesök på samtliga enheter av verksamhetschef tillsammans med MLA respektive PLA</p> <p>Fortsätta arbetet med att visualisera processer i ledningssystemet utifrån ett patientperspektiv</p> <p>Bevaka utformande av skolsköterskemottagning på Kyrkskolan</p> <p>Central placering av skolpsykolog</p> <p>Arbetet med egenkontroller, journalgranskning och uppdatering av testmaterial pågår fortlöpande</p> <p>Regelbundna professionsträffar utifrån fastställd dagordning, för kollegialt lärande och verksamhetsutveckling</p>
<p>En god och kvalitetssäkrad journaldokumentation</p>	<p>Årliga workshops med kollegial granskning av journalföring vid hälsosamtal, vaccination och utredning</p>
<p>EMI och EPI har ständigt fokus på risker och förbättringsarbete</p>	<p>Enligt rutin, fortsätta att uppmärksamma och arbeta med avvikelser som återkommande punkt på professionsmöten</p>

Digitala mål

Mål	Strategi
-----	----------

En god säkerhetskultur	Implementera och använda funktionen "säker e-postanvändning" Boka säkra videomöten via Prorenata när känsliga uppgifter avhandlas
Väl implementerade rutiner för dokumentation av avvikelser	Använda digitala blanketter i Prorenata
Digitala blanketter i Prorenata	Införa webbaserade hälsoblanketter, samtycken och enkäter inför hälsobesök, samt information om besök i EMI digitalt till vårdnadshavare Ta fram mall för samtycke vid utredning och remisser till BUP/HAB
Införa ledningssystemet i Prorenata	Skapa ledningssystem i biblioteket i Prorenata

Kompetensutvecklande mål

Mål	Strategi
All personal inom den medicinska och psykologiska elevhälsan är förtrogna med arbete i nytt journalsystem	Fortsatta kompetensutvecklingsinsatser för EMI, EPI och övriga användare i nytt digitalt system Skapa nätverk med användare utifrån profession tillsammans med representanter från Heby, Östhammar och Knivsta
EMI och EPI har tillgång till ny kunskap och forskning inom sina områden	Skolsköterskorna deltar varje år i Riksföreningen för skolsköterskors kongress Psykologerna deltar PSIFOS kompetensdagar för Psykologer i förskola och skola

Utmaningar inför 2024

Rapporter och studier pekar åt samma håll, trenden med ökande psykisk ohälsa bland unga och särskilt bland flickor. I den senaste Liv och hälsa ung- enkäten som genomfördes i mars 2023, framkommer att flickor mår sämre än pojkar och sämre än flickor i övriga länet. En övergripande analys av resultaten där eleverna är delaktiga är nödvändig för att säkerställa att kommunen satsar på rätt insatser.

En utmaning för alla som arbetar inom utbildning Tierp är att öka skolnärvaron. Även om vi i år kan se en positiv utveckling så finns fortfarande elever som har en hög frånvaro vilket påverkar våra resultat. Gruppen är inte homogen utan det finns många anledningar till skolfrånvaro, psykisk ohälsa är en och där EMI och EPI berörs på olika sätt. Att arbeta för tillgängliga lärmiljöer och ett inkluderande förhållningssätt är ett sätt att angripa problematiken och där elevhälsan har ett viktigt uppdrag.

Psykisk ohälsa kan också ha många bakomliggande faktorer, det kan vara olika psykiska och sociala svårigheter där elevhälsan behöver samarbeta med andra verksamheter. Det

behövs väl fungerande samarbete med tydliga ansvarsområden och gränsdragningar mellan verksamheterna.

Verksamhetsbesöken har identifierat bristen på lokaler på skolorna vilket äventyrar patientsäkerheten. Arbetet med att se över hur verksamheten kan bedrivas på ett kvalitetssäkert sätt behöver därför fortsätta.